

Nr 90.

Av herr **Branting**, angående bearbetning m. m. av viktigare in- och utländskt riksdagstryck.

I motionerna nr I: 52 och II: 136 vid 1913 års riksdag hemställde medlemmar av den interparlamentariska gruppen, att riksdagen ville uppdraga åt sin bibliotekarie att snarast möjligt inkomma till riksdagen med utredning, om och i vad mån riksdagen lämpligen borde deltaga i ett regelbundet utbyte med utländska riksförsamlingar av tryck rörande lagförslag m. m., ävensom eventuellt framlägga förslag till ordnande av ett sådant utbyte.

Bankoutskottet, dit motionerna hänvisades för förberedande behandling, fann förslaget vara värt beaktande, men erinrade att en kommitté, som arbetade på utredning av frågan angående inrättande av ett centralt förvaltningsbibliotek, ägnat sin uppmärksamhet även åt den i motionerna berörda frågan. Under sådana förhållanden hade utskottet icke funnit det vara erforderligt, att denna fråga, på sätt motionärerna föreslagit, gjordes till föremål för särskild utredning. Utskottet ville emellertid framhålla, att utskottet ansåge frågan vara *av den betydelse, att den syntes böra behandlas fristående och dess avgörande icke uppehållas av slutförandet av kommitténs uppdrag i övrigt.*

Utskottet kom på denna väg till en hemställan att motionerna icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Vid ärendets föredragning i kamrarna bifölls utskottets hemställan utan vidare i andra kammaren, men i första kammaren begärde en av motionärerna ordet och framhöll, att utskottets utlåtande endast formellt innebure ett avslagsyrkande, men reellt ett tillstyrkande av motionen. På samma gång talaren anhöll att få betyga motionärernas tacksamhet för att utskottet således i sak tillmötesgått deras hemställan, ville talaren understryka den förväntan, att bibliotekskommitterade icke måtte låta denna

fråga uppslukas av deras större uppdrag, utan, såsom utskottet ansett lämpligt, behandla den fristående, så att ett resultat snart måtte föreligga.

Går man så till bibliotekskommitterades betänkande, skall man finna, att dessa ägnat frågan en ganska ingående behandling (Betänkande med förslag om utvidgning av riksdagens bibliotek till centralt förvaltningsbibliotek, avgivet av därtill förordnade sakkunniga, sid. 65—72.) En av de kommitterade, riksdagens bibliotekarie, hade även varit i tillfälle att be- träffande danska riksdagen på ort och ställe studera förhållandena. Emel- lertid stannade kommitterade vid att föreslå uppskov med sakens ordnande, tills det ifrågasatta bytesväsendet först internationellt ordnats och organi- serats. Genom ett sådant uppskov, säga kommitterade, behöver ej befa- ras, att saken för längre tid skall skjutas undan. »Den gör sig helt visst påmind, och det är att antaga, att den skall följas med intresse och vid lägligt tillfälle bringas under riksdagens prövning.»

Ovannämnda motioner voro på sin tid föremål för en intresserad och välvillig behandling i pressen. Såsom exempel härpå må anföras följande slutord i en artikel i Aftonbladet den 4 mars 1913: »På samma gång man har anledning vara utskottet tacksam för den förstående och tillmö- tesgående ståndpunkt, det i huvudsak intagit till nu föreliggande fråga, skulle man gärna se, om riksdagen befunnes vara benägen att genom po- sitivt beslut betona vikten, ännu något kraftigare än utskottet formellt gjort det, av att åtgärder *snarast möjligt* vidtagas i syfte att bereda Sverige möjlighet att deltaga i det internationella byte av sammandrag utav vik- tigare lagförslag, som till så stor ömsesidig fördel och i växande omfatt- ning pågår mellan olika parlament.»

Det torde därför ej vara för tidigt, att frågan nu ånyo upptages. Att, såsom bibliotekskommitterade föreslå, vänta tills en internationell central- organisation på detta område kommit till stånd, skulle ju betyda detsam- ma som att uppskjuta saken först och främst tills nu pågående världskrig avslutats — och vem kan säga, hur snart därefter de internationella för- bindelserna återknytas i tillräcklig omfattning för att möjliggöra en dylik organisation? För att kunna ansluta sig till centralorganisationen, när en sådan en gång blir en verklighet, måste ju varje land redan hava upp- rättat sin egen institution. Om, såsom det således är att emotse, till följd av nu rådande förhållanden det sannolikt ännu kommer att dröja flera år, innan centralorganisationen kan genomföras, förefinnes ingen anledning för vårt land att dröja med att samverka med de länder, som redan hos sig infört institutionen i fråga. Våra grannländer Danmark och Norge hava ju funnit med sin fördel förenligt att upprätta var sin expedition för änd- amålet. Redan år 1911 har från Danmark ingått en inbjudan till sven-

ska riksdagen att ansluta sig till denna verksamhet. För var dag som går göra sig allt starkare gällande de skäl som anförts för frågans snara ordnande. Det är en alltför besvärlig och omständlig utväg att anlita utrikesdepartementet för införskaffande i erforderliga fall av riksdagstryck från utlandet. Hur många av riksdagens ledamöter äga erforderlig tid till sin disposition för att plöja igenom hela högarna av riksdagstryck från utländska parlament, som hopas i riksdagens bibliotek och i kungl. biblioteket — ty på grund av bristande utrymme i riksdagens bibliotek mottager och förvarar kungl. biblioteket en del av det utländska riksdagstrycket! Det skulle betydligt underlätta utskottens, kommittéernas och den enskilde riksdagsmannens arbete, om tillgång funnes till ett *urval* av vad som kunde anses vara det viktigaste och mest aktuella i en viss fråga samt ett *kort referat* på svenska språket av frågans behandling i vederbörande parlament. Det kan icke rimligtvis begäras, att riksdagsbibliotekets tjänstemän skola utföra detta arbete, som faller utanför ramen av egentlig biblioteksverksamhet.

I bibliotekskommittéens betänkande framhålles också, efter en erinran att riksdagen redan nu står i utbyte av riksdagstryck med en hel del riksförsamlingar, att, om ett utbyte skall bliva av åsyftat gagn, fordras, att detta utbyte ordnas och organiseras just med hänsyn till det aktuella behovet. För detta ändamål syntes det kommittéens nödvändigt, att även hos oss vid riksdagen upprättades en särskild byrå med för densamma erforderlig lokal och arbetskraft. Kommittéens åsyfta härmed översättningar till något av de större kulturspråken utav referat av viktigare svenska propositioner och motioner, som kunna antagas vara av större intresse för utländska riksförsamlingar, samt motsvarande översättningar till svenska språket av sammandrag utav den hitkomna utländska litteraturen på detta område.

Detta arbete, som även enligt vad motionärerna vid 1913 års riksdag hålla före, utgör själva sakens kärna, torde dock icke — i varje fall icke till att börja med — behöva kräva så stor apparat som bibliotekskommittéens tänka sig. I Danmark utföras hithörande göromål av en hos riksdagen anställd arkivarie, som avlönas med en begynnelselönn å 3,000 kronor; genom ålderstillägg å 400 kronor vart fjärde år uppgår slutlönen till 4,200 kronor. Till biträde har denne en underarkivarie med en begynnelselönn å 1,500 kronor, ålderstillägg vart tredje år å 300 kronor, slutlön 2,400 kronor. I förekommande fall utgår dessutom ersättning till erforderligt biträde för speciella översättningar. Kostnaderna för tryckning, för postbefordring samt diverse expenser hava icke kunnat fastställas, då dessa inberäknas i de allmänna riksdagskostnaderna.

Även om hänsyn toges till att i Danmark lönerna i regel utgå med mycket väsentligt lägre belopp än i Sverge (väl till avsevärd del beroende på de högre levnadskostnaderna i vårt land), torde man här kunna reda sig med ett årligt belopp å högst 5,000 kronor till arbetskrafter för redigering och översättningar, under förutsättning att utgifterna för tryckning o. s. v. gäldas av anslaget till riksdagskostnaderna. Självfallet är det svårt att ens på ett ungefär beräkna dessa utgifter, men med tanke på att nära hälften av texten skulle avfattas på utländskt språk, torde man kunna våga en kalkyl över tryckningskostnaderna till 1,000—1,500 kronor per år.

Om och i den mån företaget visar sig praktiskt och livskraftigt, må det sedan ankomma på riksdagen att, som den finner för gott, utvidga denna verksamhet.

Detaljerna för arbetets ordnande torde icke här behöva närmare angivas, utan hänvisas i sådant avseende till förutnämnda motioner, som i ämnet väcktes vid 1913 års riksdag av medlemmar utav den interparlamentariska gruppen. Denna angelägenhet kan enligt mitt förmenande lämpligen överlämnas just åt interparlamentariska gruppen, som bland annat genom korrespondens står i livlig förbindelse med motsvarande sammanslutningar i övriga riksförsamlingar. I gruppens skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 december 1913 angående statsbidrag till gruppen framhålles även såsom ett länge närt önskemål utvidgandet av gruppens verksamhet till att omfatta bland annat just bearbetning och översättning av viktigare riksdagstryck.

Gruppen, som bland sina medlemmar räknar representanter från riksdagens båda kamrar och samtliga partier, får väl anses med lätthet kunna genom sin styrelse eller en särskilt utsedd redaktionsnämnd på exempelvis tre personer, en representant för varje huvudparti, öva kontroll över arbetets redigering på ett objektivt och ur politisk synpunkt opartiskt sätt. Härigenom kunde man tillika undgå upprättandet av en särskild byrå, varjämte utväg funnes att under möjligast enkla former försöksvis pröva anordningen.

Med stöd av vad här anförts får jag alltså vördsamt hemställa,

att riksdagen må, *dels* uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att låta tills vidare genom riksdagens interparlamentariska grupp anordna bearbetning, översättning och utgivande, i huvudsaklig överensstämmelse med ovan antydda riktlinjer, av viktigare in- och utländskt riksdagstryck,

dels bemyndiga fullmäktige att av förslagsanslaget till riksdagskostnaderna bestrida erforderliga utgifter för ifrågavarande arbete, som, i den mån det utkommer, skall avgiftsfritt tillställas de riksdagens ledamöter, vilka därom framställa begäran, ävensom de utländska riksförsamlingar som bereda svenska riksdagen motsvarande förmån i utbytesväg.

Stockholm den 27 januari 1916.

Hjalmar Branting.
